יד [ה]אִם לֹא טָעַם הַמְקַדֵּשׁ, וְטָעַם (סט) אֶחָד מֵהַמְסֻבִּין כְּמִלֹּא לֻגְמָיו (פְּרוּשׁ, מְלֹא פִיו) יָצָא, (ע) וְאֵין שְׁתִיַּת שְׁנַיִם מִצְטָרֶפֶת לְמִלֹּא לֻגְמָיו, וּמִכָּל מָקוֹם מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר (עא) שֶׁיִּטְעֲמוּ (כפ) כֻּלָּם. * [ו]וְיֵשׁ אוֹמְרִים (עב) דְּכֵיוָן שֶׁבֵּין כֻּלָּם טָעֲמוּ כְּמִלֹּא לֻגְמָיו יָצְאוּ, דִּשְׁתִיַּת כֻּלָּם מִצְטָרֶפֶת לְכַשֶּׁעָוּר. [ז]וְהַגְּאוֹנִים סוֹבְרִים * שֶׁאִם לֹא טָעַם הַמְקַדֵּשׁ לֹא יָצָא, וְרָאוּי (עג) לָחוּשׁ לְדִבְרֵיהֶם, (עד) וְדָוְקָא בְּקִדּוּשׁ, אֲבָל בִּשְׁאָר דְּבָרִים הַטְּעוּנִים כּוֹס מוֹדִים הַגְּאוֹנִים דְּסַגִּי בְּטְעִימַת אַחַר: **טו** [ח]קִדֵּשׁ וְקָדַם שֶׁטָּעַם (עה) הַפְסִיק (ככ) בְּדִבּוּר, חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ 'בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן' (עו) וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ. * [ט]וְהוּא הַדִּין אִם (כג) [כג] נִשְׁפַּךְ הַכּוֹס קֹדֶם שֶׁיִּטְעֲמוּ מִמֶּנּוּ,

ה הִרְאַ"ש שָׁם בְּפִסְחִים.
ו הִרְיטְבָ"א בְּפֶרֶק (ר' [ז'] דְּעָרוּבִין (עט: ד"ה הא דאמרינן) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת.
ז טוּר בְּשֵׁם.
ח שָׁם בְּשֵׁם הַגְּאוֹנִים.
ט דִּבְרֵי עַצְמוֹ לְפִי טַעֲמוֹ בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב בהר"ן).

בְּאֵר הֵיטֵב

יד (כג) **נִשְׁפַּךְ.** אֲבָל אִם לָקַח מִמֶּנּוּ כְּדֵי שֶׁיִּטְעֲמוּ. ט"ז (ס"ק יז). וּמֵיהוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יַיִן מְעַט מוּטָב שֶׁיִּטְעֹם אֶחָד כְּשֶׁעוּר וְיַיֵּחַ הַשְּׁאָר לְמֶחָר לְקִדּוּשׁ אוֹ לְהַבְדָּלָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ל): **טו** (ככ) **בְּדִבּוּר.** כְּתְבוּ תּוֹסָפוֹת בִּבְרָכוֹת דַּף מ' (ד"ה הבא מלה) אִם שָׁח בֵּין קִדּוּשׁ לְשְׁתִיָּה צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ אִי לָאו מִלְּתָא דְּשִׁכְיָא לַעֲבָדָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. מִשְּׁמַע אַף עַל גַּב דְּאֵינוֹ שָׁיֵךְ לְקִדּוּשׁ כֵּיוָן דְּשָׁיֵךְ לְפַעֲדָה לֹא הֲוֵי הֶפְסֵק. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לא): (כג) **נִשְׁפַּךְ.** אֲבָל אִם לָקַח בְּיָדוֹ כּוֹס שֶׁל מַיִם בְּחֶשְׁבּוֹ שֶׁהוּא יַיִן וּבֵרַךְ עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וּלְקַדֵּשׁ שְׁנִית עַל כּוֹס שֶׁל יַיִן. פְּסָקֵי מַהֲרַא"י (ח"ב) סִימָן (קכ"ז) וְקִט"ו). וְכֵן הַסְּכִּים הַשַּׁ"ז (ס"ק יט) וְחִלֵּק דְּאִם הָיָה יַיִן בְּשָׁעַת הַקִּדּוּשׁ עַל הַפָּסָקָל אוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן מוּכָן לְשָׁתוֹת, אָז דַּאי אֵין צָרִיךְ לֹא בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וְלֹא קִדּוּשׁ אֶלָּא יִשְׁתֶּה הַמּוּכָן לְפָנָיו עַיֵּן שָׁם. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) כָּתַב דְּאִם דַּעְתּוֹ לִשְׁתּוֹת יַיִן יוֹתֵר, אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, וְהוּא הַדִּין בְּנִשְׁפַּךְ עַיֵּן סִימָן ר"ט סָעִיף ב' בְּהַגָּ"ה וְסוֹף סִימָן ר"ו. וְאִם קִדֵּשׁ בְּשַׁחֲרִית עַל הַשֵּׂכָר וְנִשְׁפַּךְ הַכּוֹס אֵין צָרִיךְ לְהָבִיא אַחֵר, דְּהָא יֵשׁ אוֹמְרִים דְּדַי בְּפַת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן ער"ב (ס"ט), עַיֵּן

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תִּקפ"ג (באה"ט סק"ג) שֶׁרַשַּׁ"ל לֹא אָכַל דָּגִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהָיוּ חֲבִיבִים עָלָיו עַיֵּן שָׁם. וְאִם כֵּן מִי שֶׁחָבִיב עָלָיו מִין מַאֲכָל אַחֵר יֵשׁ לוֹ לְהַנִּיחוֹ עַל סְעוּדַת שַׁחֲרִית: **טו** [כג] **נִשְׁפַּךְ.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב (ס"ק כג). וְכָתַב הָרַדְבַּ"ז בְּתְשׁוּבָתוֹ חֵלֶק ג' סִימָן תל"ז שֶׁאִם קִדֵּשׁ שֶׁכְּסָבוּר שֶׁהוּא יַיִן וְנִמְצָא חֹמֶץ צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ, וְהֶבִיאוּ מַהֲרִי"ק שׁ"ש (ערך לחם) וּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ז):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(סמ) דְּהַיְנוּ שֶׁלֹּא יִשְׁהֶה מִתְּחִלַּת שְׁתִיָּה רִאשׁוֹנָה עַד סוֹף שְׁתִיָּה אַחֲרוֹנָה יוֹתֵר מִכְּדֵי שְׁתִיַּת רְבִיעִית, (סט) וְעַל כָּל פָּנִים לֹא יַפְסִיק זְמַן רַב כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס, וְאִם הִפְסִיק בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס אַף בְּדִיעֲבַד לֹא יָצָא. וְצָרִיךְ לִזָּהֵר בָּזֶה כְּשֶׁמְּקַדֵּשׁ בְּשַׁחֲרִית עַל יֵין שָׁרָף שֶׁאֵז מְצוּי לְהִכָּשֵׁל בָּזֶה: **יד** (סט) **אֶחָד מֵהַמְסֻבִּין.** דְּכֵיוָן שֶׁהַמְסֻבִּין שָׁמְעוּ מִתְּחִלָּה אֶת הַבְּרָכָה וְהוּא כְּנֶגֶן עֲלֵיהֶם לְהוֹצִיאָן מִדְּנֵי טְעִימָתָן לְכֻלָּם, (ע) אֲבָל אִם שָׁתָה אַחַר שֶׁלֹּא כְּנֶגֶן עָלָיו בַּבְּרָכָה וְאוֹתוֹ הָאַחַר בֵּרַךְ מֵחָדָשׁ, מַשְׁמַע שֶׁאֵין יוֹצְאִין בְּטְעִימָתוֹ וְדֵינוֹ כְּאִלּוּ נִשְׁפַּךְ הַכּוֹס לְקַמָּן: (ע) **וְאֵין שְׁתִיַּת וְכוּ'.** דְּבָעִינַן (פע) שֶׁיִּטְעֹם בְּעַצְמוֹ אוֹ אֶחָד מֵהַמְסֻבִּין שֶׁעוּר הֲנָאָה שְׁתִתְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ עָלָיו וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן ס"ה: (עא) **שֶׁיִּטְעֲמוּ כֻּלָּם.** הֵיְנוּ (עב) טְעִימָה בְּעַלְמָא, וְאֵין צָרִיךְ מְלֹא לֻגְמָיו רַק לְאֶחָד. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ל) דְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יַיִן מְעַט (עג) מוּטָב שֶׁיִּטְעֹם אֶחָד כְּשֶׁעוּר, וְהַמְסֻבִּין לֹא יִטְעֲמוּ כְּלָל כְּדֵי שֶׁיִּשְׁאַר הַנּוֹתָר לְמֶחָר לְקִדּוּשׁ אוֹ לְהַבְדָּלָה: **(עב) דְּכֵיוָן שֶׁבֵּין כֻּלָּם וְכוּ'.** הֵיְנוּ בְּדִיעֲבַד, אֲבָל לְכַתְּחִלָּה (עד) לְכֻלֵּי עָלְמָא צָרִיךְ שֶׁיִּטְעֹם הַמְקַדֵּשׁ כְּשֶׁעוּר [מָגֵן אַבְרָהָם (שם)]: **(עג) לָחוּשׁ לְדִבְרֵיהֶם.** הֵיְנוּ לְזָהֵר לְכַתְּחִלָּה. וּבְדִיעֲבַד (פה) הַסְּכִימוּ הָרַבֶּה אַחֲרוֹנִים [א]דַּאֲפִלּוּ שְׁתִיַּת כָּל הַמְסֻבִּין מִצְטָרְפִין לְמִלֹּא לֻגְמָיו, (עו) אַף שֶׁלֹּא יִשְׁהֶה עַל יְדֵי שְׁתִיַּת כֻּלָּם יוֹתֵר מִכְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס: **(עד) וְדָוְקָא בְּקִדּוּשׁ.** שֶׁהוּא (עז) דָּבָר תּוֹרָה וְאַסְמְכוּ אַקְרָא לְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן: **טו (עה) הִפְסִיק בְּדִבּוּר.** וְאִם הִפְסִיק (עח) בְּדִבְרִים הַשַּׁיָּכִים לְהַסְּעוּדָה וְכָל שֶׁכֵּן בְּדָבָרִים הַשַּׁיָּכִים לְקִדּוּשׁ, לֹא הֲוֵי הֶפְסֵק בְּדִיעֲבַד וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ: **(עו) וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ.** דְּהַהֶפְסֵק אֵינוֹ מְגָרַע אֶלָּא בְּרִכַּת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן מִפְּנֵי שֶׁשֹּׁח

בְּאוּר הַלָּכָה

מַרְבִּיעִית וְלֹא קִים לָן בְּשִׁעוּרוֹ כְּפָה עַיִן שָׁם, וְאִם כֵּן אֶפְשָׁר דְּהוּא יוֹתֵר מֵרֹב רְבִיעִית וְהוּא כְּשִׁעוּר בֵּיצָה וּמְמֵילָא מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים הוּא כְּשִׁעוּר שְׁנֵי בֵּיצִים]. וְעַל כֵּן צָרִיךְ- עַיִן גָּדוֹל בְּעִנְיַן הַשִּׁעוּרִים שֶׁכַּאֲשֶׁר נָבוֹא לְבָרֵר אָנוּ רוֹאִים שֶׁשְּׁנֵי הַשִּׁעוּרִים סוֹתְרִים, הֵינוּ הַשִּׁעוּר רְבִיעִית שֶׁשָּׁעַר רַב חִסְדָּא [בְּפִסְחִים ק"ט] עַל פִּי חֶשְׁבּוֹן אַרְבָּעִים סְאָה לִמְקֵוֶה וְהוּא מֻסְכָּם לַהֲלָכָה בְּפוֹסְקִים, וּלְפִי מָה שֶׁמְּדַד הַצַּ"ח וְגַם הַגְּאוֹן חַתָּם סוֹפֵר [בְּתְשׁוּבָה קכ"ז אֹרַח חַיִּים (ח"א)] הוּא מַחֲזִיק שֶׁלֹּשׁ בֵּיצִים בֵּינוֹנִים שֶׁלָּנוּ עִם הַקְּלִפָּה, וּלְפִי מָה דְּמוּכָח בִּגְמָרָא דִּיוֹמָא הַנַּ"ל לֹא יַחֲזִיק לְכָל הֵיוֹתֵר כִּי אִם שְׁנֵי בֵּיצִים. **וּלְמַעֲשֶׂה נִרְאֶה דִּלְעִנְיַן דְּאוֹרַיְתָא כְּגוֹן כַּזַּיִת מַצָּה בְּלֵיל פֶּסַח בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר כִּדְבָרֵיהֶם, וְכֵן לְעִנְיַן קִדּוּשׁ שֶׁל לַיְלָה דְּעִקָּרוֹ הוּא דְּאוֹרַיְתָא גַּם כֵּן נָכוֹן לָחוּשׁ לְכַתְּחִלָּה לְדִבְרֵי הַצַּ"ח הַנַּ"ל, וְכֵן בַּחֲתַם סוֹפֵר מַחְמִיר גַּם כֵּן לְעִנְיַן רְבִיעִית כִּדְבָרָיו, [וּמֵיהוּ לְעִנְיַן קִדּוּשׁ שַׁחֲרִית וְלִשְׁאָר כּוֹס שֶׁל בִּרְכַּת יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל מִנְהָג הָעוֹלָם שֶׁנּוֹהֲגִין כְּמִבֹּאר בְּמָגֵן אַבְרָהָם** (סי' רי סק"ב) **וּפְרִי מְגַדִּים וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים], וְעַל כָּל פָּנִים יִרְאֶה לְכַתְּחִלָּה שֶׁיְּחַזִּיק הַכּוֹס כִּשְׁנֵי בֵּיצִים עִם הַקְּלִפָּה וְכַנַּ"ל. וְדַע עוֹד דַּאֲפִלּוּ לִדְבָרֵי הַצַּ"ח שֶׁהַכּוֹס צָרִיךְ לְהַחֲזִיק כְּשֶׁלֹּשׁ בֵּיצִים שֶׁלָּנוּ מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן שִׁתִיַּת הַכּוֹס בְּוַדַּאי יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל שֶׁלֹּא יִשְׁתֶּה אֶלָּא כְּמִלֹּא לֻגְמָיו דְּיִדְיה אַף שֶׁלֹּא יַעֲלֶה כִּי אִם עַד קְרוֹב לִשְׁלִישׁ הַכּוֹס, וּכְמוֹ שֶׁפָּסַק בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים** (דיני קידוש על היין בביתו סי"ג) **דְּלִכְל אֶחָד כְּמִלֹּא לֻגְמָיו דְּיִדְיה מִשְׁעַרִינַן, וְאַף שֶׁפִּקְפֵּקוּ לְעֵיל** (ד"ה והוא) **בְּעִנְיַן זֶה עַל דְּבָרָיו מִכָּל מָקוֹם תְּרֵי חוּמְרֵי לֹא עֲבַדִינַן, וְעַל כֵּן מִי שֶׁאֵין לוֹ יַיִן כָּל כָּךְ יִשְׁתֶּה רַק כְּמִלֹּא לֻגְמָיו דְּיִדְיה וְהַיּוֹתֵר יִשְׁיֵר עַד לְמָחָר, וּבְשַׁחֲרִית יָכוֹל לְקַדֵּשׁ עַל כּוֹס (שֶׁל) קָטָן מִזֶּה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה:**

יד * וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכֵיוָן שֶׁבֵּין כֻּלָּם טָעֲמוּ וְכוּ'. עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ל) שֶׁמְּצַדֵּד לְהַכְרִיעַ לְהֲלָכָה כְּדֵעָה זוֹ מִשּׁוּם דְּסָבְרָא רִאשׁוֹנָה הִיא רַק סְבָרַת הָרֹא"שׁ (פסחים פ"י סי' יח) מֻעָטְמוּ עַיֵּן שָׁם. וְלֹא נְהִירָא דְּדִבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת בְּיוֹמָא דַּף פ' (ד"ה הכי נמי) כָּתְבוּ בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם הַטַּעַם שֶׁל מִלֹּא לֻגְמָיו לְגַבֵּי קִדּוּשׁ מִשּׁוּם יְתוּבֵי דְּעָתָא, וּמִשּׁוּם זֶה הִסְכִּימוּ שָׁם וְכֵן בְּפִסְחִים ק"ז (ע"א) בְּתוֹסָפוֹת דִּיבּוּר הַמַּתְחִיל אִם טָעַם דְּלְאָדָם גָּדוֹל נִשְׁתַּנֶּה הַשִּׁעוּר מִשּׁוּם דְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיתְבָּא דְּיִדְיה בְּמִלֹּא לֻגְמָיו דְּיִדְיה וּכְמוֹ לְעִנְיַן יוֹם הַכִּפּוּרִים, וְאִם כֵּן מַמֵּילָא לְפִי טַעַם זֶה וַדַּאי דִּסְבִירָא לֵיהּ גַּם כֵּן כְּהָרֹא"שׁ. [וְכֵן לְדַעַת הַגְּאוֹנִים הַמּוּבָא בְּטוּר דִּסְבִירָא לְהוּ דְּדִבּוּרָא הַמְקַדֵּשׁ בְּעַצְמוֹ צָרִיךְ לִשְׁתּוֹת מִלֹּא לֻגְמָיו כְּנֶגֶד כָּל שֵׁכֶן כָּל דִּלְא סְבִירָא לְהוּ דִּלְיהֲנֵי צָרִיךְ מִכָּל הַמְסֻבִּין]. וּמַה שֶּׁהִזְכִּיר הָרִיטְבָ"א (עירובין עט: ד"ה הא דאמרינן) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת אֵינוֹ בְּתוֹסָפוֹת שֶׁלָּפָנֵינוּ דְּמוּכָח מֵהֶם אִפְּכָא, וְגַם הַמְחַבֵּר סָתַם הַדַּעַת רִאשׁוֹנָה בִּסְתָמָא מַשְׁמַע שֶׁסּוֹבֵר שֶׁכֵּן עִקַּר לְהֲלָכָה. וְעַל כֵּן **אַף שֶׁאֵין לִמְחוֹת בְּיַד הַמַּקִּלִּין דְּיֵשׁ לָהֶם עַל מָה לִסְמֹךְ מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה נָכוֹן לְזַהֵר בָּזֶה מְאֹד,** וּכְפָרַט שֶׁהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ל) כָּתַב דְּגַם הַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁסּוֹבְרִים דְּמִנֵּי צָרוּךְ הוּא רַק לְעִנְיַן דִּיעְבַד, וְכֵן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דיני קידוש על היין בביתו סי"ד) וְשֻׁלְחַן עָצֵי שִׁטִּים (סי' ו ס"ב) וְשֶׁכֵּן הַמְּחַבֵּר עַצְמוֹ בְּסִימָן רע"ד) וְחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ו סט"ו) לֹא הֵקֵלּוּ רַק בְּדִיעֲבַד. וְכֵן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דיני קידוש על היין בביתו סי"ד) וְחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ו סט"ו). וּבְהַגְּרַ"ז (סכ"ה) לֹא הִזְכִּיר כְּלָל הַדַּעֲה שֶׁל יֵשׁ אוֹמְרִים הַנַּ"ל וּמַשְׁמַע דְּלֹא סְבִירָא לֵיהּ כֵּן לְהֲלָכָה. וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד"ה יש אומרים): **(עז) פָּשׁוּט,** דְּלֹא עָדִיף מִשֶּׁאִם הָיָה מְקֻדָּשׁ בְּעַצְמוֹ: **(עז) לְבוּשׁ:** **טו** * **(עח) מָגֵן אַבְרָהָם** (ס"ק לא):

(סמ) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק לז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(סט)** עַיֵּן בְּהַגְהָ"א סִימָן תרי"ב (ס"ק שְׁהִסְכִּים דִּבְשִׁחֵיָה נָמֵי שִׁעוּר הֶפְסֵק כַּאֲכִילַת פְּרָס כְּמוֹ בַּאֲכִילָה: **יד (ע)** כֵּן מַשְׁמַע מַאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק כח): **(עא)** רא"שׁ (פסחים פ"י סי' יח) וְהַגְהָ"א: **(עב)** ט"ז (ס"ק יח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(עג)** וְאַף דְּמִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר שֶׁיִּטְעָמוּ כֻּלָּם, מוּטָב שֶׁיִּדְחֶה זֶה וְלֹא יִדְחֶה טְעִימָה כְּשֶׁעוּר מִלֹּא לֻגְמָיו לְאֶחָד דְּדָבָר זֶה הוּא לְעִפּוּכָא לְכִפָּה גְּדוֹלִי רִאשׁוֹנִים וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד"ה יש אומרים), וְעוֹד טַעַם עַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ל): **(עד)** וְכֵן מוּכָח מִגְּמָרָא לְפִי מַה שֶּׁבָּאַר הַגְּרַ"א דִּלְהַיִּשׁ אוֹמְרִים הַזֶּה הוּא דְּקָאָמַר בְּפִסְחִים ק"ח עַמּוּד ב' וְהוּא דְּאִישְׁתַּי רַבָּא דְּכָסָא קַאֵי אַכֻּלָּם יַחַד, וּמִכָּל מָקוֹם לֹא

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשׁוּ"ע הָרַב (סכ"ה) כָּתַב שֶׁאֵין שְׁתִיַּת שְׁנַיִם מִצְטָרֶפֶת, וְלֹא חִלֵּק בֵּין דִּיעֲבַד לְלִכְתְּחִלָּה, וְכִמּוּבָא בְּשַׁהֲעַ"צ (ס"ק עה). **ב]** וְכֵן בְּשׁוּ"ע הָרַב (סכ"ה) כָּתַב שֶׁרְאוּי לָחוּשׁ לְדִבְרֵי הַגְּאוֹנִים לְכַתְּחִלָּה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רעא ערב

יָבִיא כּוֹס אַחַר (עז) וּמְבָרֵךְ עָלָיו 'בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן', (עח) וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר (עט) וּלְקַדֵּשׁ: **מז** (פ) 'לֹא יִטְעֲמוּ הַמְסַבְּין קֹדֶם שֶׁיִּטְעֹם הַמְקַדֵּשׁ אִם הֵם זְקוּקִים לְכוֹסוֹ, שֶׁשּׁוֹפֵךְ מִמֶּנּוּ לַכּוֹסוֹת שֶׁבְּיָדָם רַיקָנִים (פא) אוֹ פְּגוּמִים, [*] אֲבָל אִם הָיוּ לָהֶם כּוֹסוֹת יַיִן שֶׁאֵינָם פְּגוּמִים רַשָּׁאִים לִשְׁתּוֹת קֹדֶם שֶׁיִּשְׁתֶּה הַמְקַדֵּשׁ: **יז** [כ]אֵין צָרִיךְ לִשְׁפֹּךְ מִכּוֹס הַמְקַדֵּשׁ לְכוֹסוֹת יַיִן שֶׁלְּפָנָיו הַמְסֻבִּין, אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ (כז) פְּגוּמִים (פב) שֶׁאָז צָרִיךְ לִשְׁפֹּךְ לְכָל כּוֹס *) וְכוֹס, (פג) כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוּ כֻּלָּם מִכּוֹס שֶׁאֵינוֹ פָּגוּם:

עֲרֹב עַל אֵיזֶה יַיִן מְקַדְּשִׁים. וּבוֹ י' סְעִיפִים:

א (ע) * [א]אֵין מְקַדְּשִׁין * עַל יַיִן (כ) * שֶׁרֵיחוֹ רַע, אַף עַל גַּב דְּרֵיחָה וְטַעֲמֵהּ חֲמָרָא, וְלֹא עַל יַיִן

א בְּבָא בַּתְרָא (צ"ח) [צ"ז] (ע"ב).

ו תּוֹסְפוֹת וְהָרא"ש שָׁם בְּפִסְחִים (תוס' קו. ד"ה הה, רא"ש פ"י סי' טז) וּבְפֶרֶק ד' דְּבָרְכוֹת (תוס' מז. ד"ה אין, רא"ש סי' טו) וּבְשַׁבָּת הַיְרוּשַׁלְמִי (ברכות פ"ו ה"א).

כ שם. *) (קֹדֶם שֶׁיִּשְׁתֶּה הַמְבָרֵךְ, וְאִז לֹא יִשְׁתּוּ קֹדֶם שֶׁיִּשְׁתֶּה הַמְבָרֵךְ. בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה ואחר ששתה) בְּשֵׁם הָרא"ש וְתוֹסְפוֹת פֶּרֶק ו' דְּבָרְכוֹת (שם).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מז [בשו"ע] **אֲבָל אִם הָיוּ לָהֶם כּוֹסוֹת כו'.** וְכָתַב בְּפֶנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב' סִימָן ה' שְׁנַיִם שֶׁמְּבָרְכִין עַל כּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ יַחַד, דְּרָכָם לְהַמְתִּין שֶׁאֶחָד מְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וְחֲבֵרוֹ עוֹנֶה אָמֵן וְשׁוּב מְבָרֵךְ הַשֵּׁנִי בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, אֵין לָרִאשׁוֹן לַעֲנוֹת אָמֵן דְּהָוֵי הֶפְסֵק בֵּין בְּרָכָה לִטְעִימָה וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן עַיֵּן שָׁם, וְהֻבְאתִי דְּבָרָיו לְעֵיל (סי' קסז ס"ק יא):

בַּאוּר הַלָּכָה

א * **אֵין מְקַדְּשִׁין וְכו'.** **עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק"א) **בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן** (כ"ב צז: ד"ה חמר) **דַּאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד לֹא יָצָא.** וְכֵן הֲבִיא גַּם כֵּן בְּסֵפֶר בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק"א) אַךְ שֶׁכָּתַב דִּלְדַעַת הָרִיטְבָּ"א (שם ד"ה חמר) דְּסוֹבֵר דְּיֵין אָדֹם הוּא מִצְוָה בְּעִלְמָא אַף עַל גַּב דְּבַגְמָרָא (כ"ב שם) הַשְׁוֵה לוֹ רָבָא לַהַחְמִיר, אֲפִלּוּ דְּהוּא הַדִּין בָּזֶה. וּבֶאֱמֶת לֹא דָּמֵי לְהֶדְדֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּעַצְמוֹ שָׁם. **אַךְ לְעִנְיוּת דַּעְתִּי יֵשׁ לְעַיֵּן בָּזֶה וְכִי מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' יִהְיֶה פָּסוּל דִּיעֲבַד** הֲלֹא אִם שָׁחַט בְּהֵמָה כְּחוּשָׁה לְקָרְבָּן יֵשׁ בָּזֶה גַּם כֵּן מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' וְכִדְמָשְׁמַע בְּתוֹסֶפְתָּא סוֹטָה פ"ד (ע"א ד"ה אפילו), וַאֲפִלּוּ הָכִי בְּוַדַּאי יָצָא בְּדִיעֲבַד בְּקָרְבָּן עֵצִים, דִּמְבַחַר נְדָרִיךָ' (דברים יב יא) הוּא רַק מִצְוָה לְכַתְּחִלָּה, וְהָכִי נַמִי לְעִנְיַן קִדּוּשׁ. וְאִין לוֹמַר דְּאִם כֵּן לְפִי דְּבָרֵינוּ יִהְיֶה נָא כָּשֵׁר גַּם בְּנִסּוּחַ הַיַּיִן בְּדִיעֲבַד כְּמוֹ לְעִנְיַן קָרְבָּן*), (וְאִין לוֹמַר דְּאִין הָכִי נַמִי, אִם כֵּן יִהְיֶה נָא כָּשֵׁר בְּקִדּוּשׁ אַף לְכַתְּחִלָּה וְכִדְמָשְׁמַע בְּתוֹסֶפְתָּא הַסּוֹגְיָא (כ"ב שם ע"א) דְּמֵה דְּכָשֵׁר הָתָם בְּדִיעֲבַד כָּשֵׁר בְּקִדּוּשׁ לְכַתְּחִלָּה. יֵשׁ לוֹמַר דְּדַוְקָא בְּפָסוּלִים שֶׁהַתּוֹרָה הַחְמִירָה בְּנִסּוּחַ הַיַּיִן מִשֶּׁעַם אַחַר סְבִירָא לֵיהּ לְהַגְּמָרָא דְּדִבֵּר שֶׁאֵינוֹ אָסוּר שָׁם רַק לְכַתְּחִלָּה בְּקִדּוּשׁ כָּשֵׁר לְגַמְרֵי, דְּקִדּוּשׁ אֵינוֹ חָמִיר כְּמוֹ נְסוּחַ הַיַּיִן, אֲבָל בָּזֶה שֶׁהַפָּסוּל לְכַתְּחִלָּה בְּנִסּוּחַ הַיַּיִן הוּא מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' מִסְתַּבְּרָא דְּצָרִיךְ לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה אַף בְּקִדּוּשׁ, וְאִין הָכִי נַמִי דְּבְדִיעֲבַד גַּם בְּנִסּוּחַ הַיַּיִן אֵינוֹ פָּסוּל וְכָל שֶׁכֵּן בְּקִדּוּשׁ. וְעַיֵּן שָׁם בִּבְרֵכִי יוֹסֵף מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד בָּזֶה):

* **עַל יַיִן וְכו'.** עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ס"ד) שֶׁמְּסְתַּפֵּק לְפִי מַה דְּאִיתָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה גרסינן) דְּלִדַעַת הָרַמְבַּ"ן (שם) דְּאֵין מְקַדְּשִׁין עַל יַיִן לָבָן, אֲפִלּוּ הָכִי מִבְּדִילִין מִשּׁוּם דְּלֹא גָּרַע מִשֶּׁכָּר, אֲפִלּוּ הָכִי בְּכָל הָנֵי דְּסִימָן זֶה אֵף דְּאֵין מְקַדְּשִׁין אֲפִלּוּ הָכִי דְּמִבְּדִילִין, וּכְעַיִן זֶה הֲבִיא בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א (סק"ד) בְּשֵׁם שֵׁעַר אֶפְרַיִם (סי' יח). וְלַצְנִיעוּת דַּעְתִּי לֹא דָּמֵי כְּלָל דְּהָתָם הַטַּעַם דְּכָשֵׁר לְהַבְדָּלָה דְּאֵף עַל זֶה שֵׁם יַיִן מִכָּל מָקוֹם לֹא גָּרַע מִשֶּׁאָר חֲמַר מְדִינָה דְּכָשֵׁרִין לְהַבְדָּלָה, וְאֵירֵי שֶׁהַיַּיִן לָבָן הוּא חֲמַר מְדִינָה וּכְמוֹ שֶׁכָּאַר הַגְּרָ"א (ס"ד), מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁהַטַּעַם הוּא מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' מַה חִלּוּק יֵשׁ בֵּין קִדּוּשׁ לְהַבְדָּלָה, וְכֵן מָצָאתִי בִּבְרֵכִי יוֹסֵף (שם) בְּשֵׁם הַבַּיִת יְהוּדָה (או"ח סי' מג) לְאָסֹר. וְכֵן **מַה דְּמִסְתַּפֵּק רַבִּי עֲקִיבָא [אֵיגֶר]** שָׁם **אִי מֵתַר לְקַדֵּשׁ בְּשַׁחֲרִית עַל יַיִן שַׁחֲרִית רַע** מִטַּעַם זֶה גַּם כֵּן דְּלֹא גָּרַע מִשֶּׁכָּר, גַּם כֵּן **לַעֲנִיוּת דַּעְתִּי אֵין לְהִסְתַּפֵּק בָּזֶה דִּבְוַדַּאי אָסוּר** וְכַנַּ"ל:

* **שֶׁרֵיחוֹ רַע. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק"ב) **דְּהֵיינוּ שֶׁמִּסְרִיחַ קְצָת. וְאִם אֵין מִסְרִיחַ רַק** *) בְּסִפְרֵי שְׁנַת תרס"ב) בְּסוֹף פֶּרֶק ט' דְּחוּלִּין כְּתַב בְּעַל הַמְשַׁנֶּ"ב הַשְׁמָטָה וְתִיקּוּן לִבְהַ"ל כָּאן, וז"ל: בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רע"ב בְּבֵיאוּר הִלְכָה סָעִיף א' אַחַר תֵּיבַת כְּמוֹ לְעִנְיַן קִרְבָּן צ"ל: וְאֲנַן חָזִינַן בִּבְרִיתָא לְקַמָּן דְּסִפְלָה לְעִנְיַן נִסּוּחַ הַיַּיִן אַף בְּדִיעֲבַד, וְאֶפְשָׁר מִשּׁוּם דְּרֵיחוֹ רַע וּמְאוּס הַחְמִירוּ חֲכָמִים לְפָסְלוֹ בָּזֶה אַף דִּיעֲבַד. וּבֶאֱמֶת יֵשׁ לְעַיֵּן בָּזֶה הַרְבֵּה דְּחָזִינַן לְהַרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ב' מֵהִלְכוֹת אִסּוּרֵי מִזְבֵּחַ הֲלָכָה י' דְּכָתַב שָׁם טַעַם עַל הַשְּׁרָפָה שֶׁאֲסוּרָה לְבַעֲלֵי מוּמִין מִשּׁוּם הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ וְיִדְּעִנַּ שֶׁהִיא אֲסוּרָה מִן הַתּוֹרָה לְכָל עֶלְמָא וְעַיֵּן שָׁם בְּכֶסֶף מִשְׁנֶה שֶׁהוּא מִתְּמִיהַּ עַל הָרַמְבַּ"ם אַיְךְ שֶׁהוֹאִיל הֲרֵי חָזִינַן דְּנִסְטִינַן טַעַם זֶה לְפָעָמִים אַף בְּדָבָר שֶׁהוּא לְעִכּוּבָא אַף בְּדִיעֲבַד, וְצָרִיךְ עִיּוּן: עַל יַיִן וְכוּ'. ע"כ הַשְׁמָטָה:

לְכוֹסוֹ צְרִיכִין לְהַמְתִּין עָלָיו שֶׁיִּטְעֹם מִתְּחִלָּה: **יז** (פב) **שֶׁאָז צָרִיךְ לִשְׁפֹּךְ.** הֵיינוּ (פם) קֹדֶם שֶׁיִּשְׁתֶּה הַמְבָרֵךְ: (פג) **כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוּ כֻּלָּם וְכוּ'.** אַף עַל גַּב דְּשִׁתְּיַת כָּל הַמְסֻבִּין לֹא מְעַכְּבָא כְּדִלְעֵיל בְּסָעִיף י"ד, מִכָּל מָקוֹם מִצְוָה לְכַתְּחִלָּה (פט) שֶׁיִּשְׁתּוּ מִכּוֹס שֶׁאֵינוֹ פָּגוּם:

א (א) **אֵין מְקַדְּשִׁין.** אֲפִלּוּ (ע) אֵין לוֹ יַיִן אַחֵר, וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אִם קִדֵּשׁ מִשְׁמַע מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ן (כ"ב צז: ד"ה חמר) שֶׁהוּנְקָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ויין כורשי) דְּלֹא יָצָא, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה אין מקדשין). וְאִם מֻתָּר לְהַבְדִּיל עַל הַיַּיִן כָּזֶה עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ס"ד) שֶׁמְּסְתַּפֵּק בָּזֶה. וּבֶאֱמֶת לֹא דָּמֵי לְבֵאוּר הַלָּכָה (שו"ת סי' תתעט) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וְטַ"ז (ס"ק יט) הַנַּ"ל. וְלִי נִרְאֶה פְּשׁוּט הַדָּבָר לְאִסּוּר כֵּיוָן שֶׁהַטַּעַם הוּא מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' (מלאכי א ח), אֲחַר כָּךְ מָצָאתִי בִּבְרֵכִי יוֹסֵף (סק"א) שֶׁכָּתַב כֵּן בְּשֵׁם סֵפֶר בֵּית יְהוּדָה (או"ח סי' מג). וּפְשׁוּט דְּהוּא הַדִּין עַל הַשֵּׁכָר שֶׁרֵיחוֹ רַע אֵין מְקַדְּשִׁין: **(ב) שֶׁרֵיחוֹ רַע.** הֵינוּ (ס) שֶׁמִּסְרִיחַ קְצָת (ג) מַחֲמַת שֶׁמֻּנַּח בִּכְלֵי מְאוּס, וְאַף דְּמִבְּרִכִין עָלָיו (ד) מִכָּל מָקוֹם (ה) לְכַתְּחִלָּה לֹא יַעֲשֶׂה כֵּן:

בְּאֵר הַיטֵב

מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וְטַ"ז (ס"ק יט) בְּאֹרֶךְ: **יז** (כז) **פְּגוּמִים.** עַיֵּן לְעֵיל סִימָן קפ"ב סָעִיף ד': **א** (ע) **אֵין מְקַדְּשִׁין.** אִם הוּא בְּעֶרֶב שַׁבָּת בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יַיִן, וְיוֹדֵעַ שֶׁבְּשַׁבָּת לֹא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(עט) אַחֲרוֹנִים: (פ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב): (פא) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (פב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וְרַדְבַּ"ז (שו"ת סי' קטו) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וְטַ"ז (ס"ק יט): (פג) רַדְבַּ"ז (שם): (פד) **מָגֵן אַבְרָהָם** (שם) **וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְהַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר מְפַקֵּפֵק** בָּזֶה דְּחוּלִּין עָלָיו בָּזֶה יִסְבִּירֶנָּא לֵיהּ דְּלֹא מְהַנֵּי זֶה רַק לְעִנְיַן בְּרָכַת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן אֲבָל לֹא לְעִנְיַן עֶצֶם הַקִּדּוּשׁ, וְכֵן כְּמַאֲמָר מָרְדְּכַי (סק"כ) חוֹלֵק עָלָיו בְּהָרִיא, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּהַשְׁלָחַן עֲצֵי שִׁטִּים (סי' ו ס"ב) וְהַגְּרָ"ז (סכ"ח) הִעְתִּיקוּ דְּבָרָיו, וְהָאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק לד) כָּתַב דְּאֶפְשָׁר דְּגַם מָגֵן אַבְרָהָם מוֹדֶה לְהַט"ז בְּיֵין מוּכָן לְפָנָיו עַל הַשֻּׁלְחָן, וְהָרַדְבַּ"ז כָּתַב עוֹד יוֹתֵר מִזֶּה בְּסִימָן תל"ז (שם) דְּגַם אִם הַפַּת מֻנַּח עַל הַשֻּׁלְחָן מִבְּעֵי אַף שֶׁלֹּא הָיָה דַּעְתּוֹ כְּלָל בְּעֵת

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשו"ע הָרַב (סכ"ז) הֵיקֵל כְּהַמַּג"א. **ב]** אֲבָל בְּשו"ע הָרַב (סי' קצ ס"ה) כָּתַב: אַף עַל פִּי שֶׁמְּצוּיָה מִן הַמּוּבְחָר שֶׁכָּל הַמְסֻבִּים יִטְעֲמוּ מִכּוֹס שֶׁל בִּרְכַּת אֵינָם צְרִיכִים לִטְעֹם מִכּוֹס הַמְבָרֵךְ אֲלָא אִם כֵּן שֶׁכּוֹס שֶׁל הַמְבָרֵךְ הוּא פָּגוּם לְאַחַר שֶׁשָּׁתָה מִמֶּנּוּ אֲפִלּוּ הָכִי יָכוֹל כָּל אֶחָד לִיתֵּן כּוֹסוֹ לִפְנֵי, וְיוֹתֵר טוֹב לַעֲשׂוֹת כֵּן אִם אֶפְשָׁר לְפִי שֶׁכּוֹסוֹ שֶׁל הַמְבָרֵךְ הוּא פָּגוּם לְאַחַר שֶׁשָּׁתָה מִמֶּנּוּ מִכּוֹס שֶׁל בִּרְכַּת אֵינָם צְרִיכִים לִטְעֹם מִכּוֹס הַמְבָרֵךְ אֲלָא אִם כֵּן שֶׁכּוֹס שֶׁל הַמְבָרֵךְ הוּא פָּגוּם לְאַחַר שֶׁשָּׁתָה מִמֶּנּוּ וְכוּ' **הַמְשֵׁךְ בְּסוֹף הַסֵּפֶר**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah